

GAZETA

PRENUMERATA: w Krakowie 1 Kor. (kwartalnie 3 Kor.)
Z dostawą do domu w Krakowie i na prowincji miesięcz-
nie 1 K. 50 h. (kwartalnie 4 K. 50 h.) W Niemczech
kwartalnie 5 K. 50 h.; w innych krajach, należących do
związku pocztowego, kwartalnie 7 K. 50 h.

Ogłoszenia: od miejsca za jednoszpaltowy wiersz petitowy 16 h. za pierwszy
raz, za każdy następny po 8 hal. — Drobne ogłoszenia po 4 hal. od słowa,
najmniej jednak 10 słów. — Nadesłane po 50 hal. od wiersza.

Pojedynczy numer

4 halerze

Wychodzi
codziennie w
godzinie 6-iej
wieczór.

POWSZECHNA

tak w Krakowie
jak i na prowincji

Do nabycia w całym
kraju w trafikach
i biurach dzienników.

Redakcja i Administracja: św. Anny 4, II p. — Telefon Nr. 565.

Z dnia.

— Ruch przeciw dynastji w Hiszpanji wzmagają się.

— Z 6 tysięcy powołanych rezerwistów hiszpańskich stawilo się dwa 2.

Lachow zdracają.

Kochajmy rząd wiedeński!

(Wszepolsko-wszecniemieckie braterstwo wobec cyfr budżetu).

Ministerstwo oświaty.

I.

Wiedeń, 30 lipca.

(B.). „Góra braterstwo broni z Niemcami. Precz z opozycją. Słuszna, że na czternastu ministrów jest dziewięciu Niemców. Rząd taki popierać, jest patriotycznym obowiązkiem każdego prawego Galicjanina“.

Oto słowa ewangelji wszepolskiej.

Poszukajmy dla niej oświecenia. Poszukajmy cyfr, dat, szczegółów autentycznych, któreby dały nam rozeznanie stosunku, w jakim pozostaje kraj do państwa, reprezentacja polska do rządu. Chcicie koniecznie rząd ten kochać, zgoda. Ale się wprzód przypatrzcie, za co mu niesiecie tę swoją miłość ofiarną.

Mam przed sobą projekt budżetu państwa na rok 1909 i sprawozdanie komisji budżetowej co do tego projektu. Są to już sprawy zbadane, uchwalone, sankcjonowane. Perspektywa dziejowa niejako, spokojna i przedmiotowa, wydobywa się z ksiąg tych szacownych i nie pozwala na „agitatorskie“ wyzyskiwanie materiału. Nie da się przecież nic już w tem wszystkim zmienić, ale da się wykazać cele, jakim rząd służy i sposoby,

którymi wyraża swe panowanie nad Austrią. A wtedy poznamy, za co nam narodowi demokraci każą ten rząd wiedeński miłować.

A więc swobodna przechadzka wśród cyfr budżetu na rok 1909. Przykłady, próbki i wzory.

Ministerstwo wyznań i oświaty podaje w tytule 3-cim rozdziału 9-tego, preliminarz wydatków na Akademię Umiejętności. Są trzy takie akademie w Austrii. Niemiecka we Wiedniu, czeska w Pradze, polska w Krakowie. Jakie jest uposażenie tych akademii?

Praska otrzymuje tytułem stałej dotacji 40 tysięcy koron, krakowska 50 tysięcy koron, wiedeńska 187.500 koron!

Akademia niemiecka otrzymuje zatem stale rocznie przeszło 2 razy tyle, co oba inne najwyższe związki naukowe słowiańskie.

Ale na tem nie dość.

Obok tej zwyczajnej dotacji, przyznano Akademii wiedeńskiej z tytułu nadzwyczajnego zapotrzebowania 49.500 koron; m. i. na druk publikacji matematyczno-fizycznych 20.000 koron, a filozoficzno-historycznych drugie tyle. Akademia krakowska otrzymała natomiast jako dotację nadzwyczajną całych 5.000 koron; jest to druga rata subwencji państwowej w kwocie 50 tysięcy koron, rozdzielonej na przeciąg lat 10-ciu po 5.000 koron. Akademia wiedeńska pobierze zatem w roku bieżącym 237.000 koron, krakowska 55.000 koron.

Szczegół najpiękniejszy. W sumaryjum ministerstwa oświaty zapotrzebowanie z wszystkich trzech akademii, w porównaniu do preliminarza za rok ubiegły, wykazuje wzrost o 41.000 koron. Cały ten wzrost przypadnie jednak tylko akademii wiedeńskiej, gdyż rząd z całym spokojem podniósł stałą dotację tej akademii o 30.000 a z innych tytułów przyznał jej zwiększenie dalsze stałych poborów o 11.000 koron. Stało się to zgoła cicho, bez krzyków, polemiki, interpelacji. Prezes akademii dał znać ministrowi, że ma za mało pieniędzy i obstać nie może, a minister oś-

wiaty wstawił pozycję do budżetu i sprawa skończona. Tak się dysponuje groszem publicznym na rzecz Niemców.

Pomijam teraz takie instytucje, jak centralna komisja statystyczna, Geologiczny zakład państwowy, Centralny zakład meteorologii i geodynamiki, Austriacką komisję pomiaru europejskich stopni geograficznych. Jak same tytuły tych instytucji wskazują, żaden naród w Austrii ani marzyć nie śmie o samostnych badaniach w danych kierunkach. Przywilej to „centralny“ i basta.

Ale zagłębmy do wydatków na cele sztuki i archeologii.

W tytule 8-mym, rozdziału IX. powiada budżet, ile państwo łoży na rzecz sztuki. Czytamy:

W Wiedniu istnieje 1) akademja sztuk pięknych, 2) szkoła grawerstwa i medaljonowania, 3) Galeria nowoczesna, 4) akademja muzyki i sztuki aktorskiej. Wszystkie te cztery instytucje kosztować będą w roku bieżącym 1,150,000 koron.

Natomiast akademje sztuki w Pradze (165.602 kor.) i w Krakowie (100.097 kor.) otrzymają ze skarbu państwa łącznie 265.699 koron. Nadmienić przytem wypada, że wiedeńska akademja sztuk pięknych liczy wszystkiego 272 uczniów, Akademia krakowska ma natomiast 151 uczniów (praska 96). Wiedeńska szkoła grawerów ma całych 10 uczniów, którzy kosztować będą 22.100 kor. Akademia muzyki i teatru powstała przez upaństwowienie konserwatorium wiedeńskiego, bez zapytania parlamentu o pozwolenie. Poprostu wstawiono na cel ten 755.954 koron do preliminarza i sprawa skończona. Przecież Niemcy, szafując funduszami państwa, nie będą sobie robili skrupułów.

Na ogólne poparcie muzyki i teatru wypłaci rząd w tym roku tytułem zwyczajnych wydatków kwotę 303.020 koron; Galicja uczestniczy w tej sumie kwotą... 17.500 koron.

Ogółem daje państwo na rzecz sztuki 2,492,569 koron; z tego na Galicję przypada... 122.500 kor.

Na cele archeologiczne przeznacza rząd w roku bieżącym łącznie 602.335 koron. Z tego przypada

Z tygodnia.

Go życie niesie.

Największy nawet niedowiarek uwierzy chyba teraz, że ów ekskomunikowany przez wszepolaków z całej Polski i wtrącon na dół głową w czeluście »Unji słowiańskiej« Stapiński, skutecznie zamaltretowuje wszepolską blagę, wszepolsko-niemieckie bratanie się, politykę ich centralistyczno-autonomiczną i z wielkiem znawstwem wyciąga wszepolaków z kryjówek na światło dzienne i tu dopiero ich masakruje zdzierając z nich maski obłudy, cynizmu, bezczelności, obelgiwania naiwnych pokazując ich już to w słońcu prawdy, księżycu rzeczywistości czy świetle magnezjowem ich bohaterstw. Człowiek o rozumie uczniaka pojmie, że ten skowyt psiaków wszepolskich i brytanów, jaki ta sfora wszczęła w ostatnich czasach przeciw prezesowi PSL. znamionuje najlepiej, że się im Stapiński dobrał do skóry, jednemu kaganiec włożył na szczekaczkę, drugiego kudłów pozabawił, trzeciemu ogon przydeptał, innemu cięgow nie załował. Więc tylko z tego jeden przepotężny chór wycia i skomlenia.

Panu Adasiowi już się wyczerpuje pugnał strzał zatrutych na »zwarcholonego chama«, aż do Paryża pojechał łowić natchnienia na politycznych marach pana Clemenceau, pan Oswald wydyma

się, jak krówka na młodym koniczu, by tylko Stapiński walił się w niebyt (koń by się śmiał!), Stasik z »Ojczyzny« zamiaćcza się na prach, profesor Stanisław wnet już rozdęte płuca wypłuje w opowiadaniu baj wszepolskim trąbom jeryhońskim, aż w końcu... ojczyzna uratowana! — zjawia się »pan Gold od Złoczowa« i on niesie pomoc lekarską w chorobie wszepolskiej ojczyzny.

Innej nie ma i tylko wszepolacy ją mają i dla nich będzie, naturalnie, jeśli znów zechcą oni, nikt inny.

Pan Gold, który za mierzenie temperatury choroby i oglądanie ich koloru języka pobierał »geld« i zebrał dużo »gołd«, od czasu zlania się z najwybitniejszym parlamentarzystą, jakim jest p. Fijak, poczuł wolę boską w ogłaszaniu światu traktatów politycznych. A że należy do pokolenia asymilowanych arabów z przepaską wszepolską, więc na łamy... »żydówki z Fichtegasse«, a drogiej przyjaciółki wszepolskiej, przeniósł swą... djagnozę polityczną. I gdyby p. Gold w czas był sobie przypominał, że milczenie jest gold, toby p. Gold nie popełnił był głupstwa i nie ośmieszał się stwierdzeniem tego faktu, że przed Stapińskim, wszepolacy drżą, jak osika i kłapią zębami, jak we febrze. Szkoda, że w końcu konsyljarz nie zapisał recepty swemu stronnictwu, chyba że przypuszcza, iż do tego rodzaju stworzeń, jakimi są wszepolacy, należy przywoływać... weterynarza.

Lecz p doktor »potrzebował« być pierwszym, który zawyrczał na tego — wszelki duch Pana Boga chwali — Stapińskiego. Jak ruszył się większy »ogar polityczny«, zaczęły wyrezeć, szczeleć, wyć, skomleć i inne psinki.

Wybaczenie czytelnicy, ze tych słów używam na oznaczenie tych stworów boskich, ale osobnik piszący w »Słowie Polskim« tak podłe paszkwile, tak liche insynuacje, jak artykuł pt. »Szantaże polityczne«, jak »Sojusznicy«, w których wszelkie wysiłki na łotrowskie przedstawianie rzeczy, na oszukańcze przedstawianie spraw przechodzą najwyższe granice niemożliwości, o takich osobnikach per »człowiek« mówić nie można, ale powinno się do nich zbliżać tylko z rajpajczą w rękę. Kopniak dla nich — to nawet za mało...

A jak to oszczekiwanie idzie? Z jak niesłychaną perfidją, z rozmysłem chyba wynajętym i przepysznym zapłaconym, ze świadomością pełną podłości. Bo podłością z prawdą niezgodną jest, jakoby Stapińskiemu »za uznanie solidarności narodowej dano wiceprezesurę Koła no i tę trochę kredytów(!) na Wisłę i Bank parcelacyjny(!!), więc ogląda się p. Stapiński za szerszą ojczyzną, gdzieby go drożej szacowano«.

Tak pisać może tylko łotr, kanalja, z której nie zdejmujemy tego epitetu, dopóki nie udowodni swych twierdzeń! Ludowcy nie zwykli szukać ojczyzny ani tam, gdzieby targowiczańskie latały dukaty, ani tam, gdzieby był do rozdrapania »Skarb naro-

na „Centralną komisję b. dania i utrzymania pomników sztuki i historii we Wiedniu“ (142 211) i na „austrjacki instytut archeologiczny we Wiedniu“ (201.761), razem 343.972 koron. Z reszty 258.363 koron, przeznaczonych na konserwację i restaurację starych pomników architektury i sztuki, we wszystkich krajach koronnych, otrzyma Galicja... 17.000 koron.

Na wszystkie powyżej wymienione tytuły budżetu ministerstwa oświaty, stanowiące budżetowo dział naczelną („Zentrale“), wydało państwo w roku bieżącym 8,406.438 koron.

Zaczynacie więc Sz. Czytelnicy rozumieć, dlaczego powinniśmy rząd popierać i braterstwo broni z Niemcami szanować?

Ale wątek podjęty snuć należy w ciągu dalszym. Może się dowiemy spraw innych jeszcze równie pocieszających.

Krzywdą naszych dzieci w gimnazjach.

Zwyczajem stało się w gimnazjach galicyjskich, że uczeń, który wykazywał braki z jednego tylko przedmiotu, otrzymywał na wakacje poprawkę lub też stopień drugi, zwany „singlem“.

W tym ostatnim wypadku wnosilo się podanie do Rady szkolnej z prośbą o zezwolenie składania po wakacjach uzupełniającego egzaminu z tego przedmiotu. Rada szkolna dotychczas zawsze prosiły te załatwiała przychylnie i zezwalała na złożenie takiego egzaminu po wakacjach.

Lojalność Rady szkolnej pod tym względem była tak wielka, że pomyślnie załatwiała powyższe prośby nawet w tym wypadku, kiedy dyrekcja danego gimnazjum, której zwykle przedkładała podania owe do zaopiniowania, wydała dla petenta orzeczenie nieprzychylnie.

Tasama historia z singlami powtórzyła się i w tym roku. Profesorowie dawali złą notę z danego przedmiotu w celu pobudzenia ucznia do pracy nad nim przez wakacje.

Tymczasem autonomiczna Rada szkolna, bez zapytania dyrekcji gimnazjów — odrzuciła wszystkie podania o zezwolenie na poprawczy egzamin po wakacjach.

Jak się okazało, Rada szkolna odrzuciła podania przeszło 1000 uczniom w Galicji! Przez kaprys Rady szkolnej 1000 dzieci naszych utraci rok w nauce, a tem samem w życiu!

Podobno w Radzie szkolnej jeszcze w maju zapadła zasadnicza uchwała w tym kierunku. Jeżeli to jest prawda, to obowiązkiem tej najwyższej instancji oświatowej w naszym kraju było uwiadomić przed klasyfikacją dyrekcje zakładów i gro-

na nauczycielskie o tej uchwale i nie narażać tysiące uczniów na utratę roku nawet wbrew zamiarowi profesorów, którzy dawali »single« po to tylko, by się uczeń przez wakacje tego przedmiotu poduczył.

Wobec takiego, godnego najostrożniejszego napiętnowania postępku Rady szkolnej, wskazaną jest natychmiastowa zbiorowa akcja rodziców w obronie własnych dzieci. Akcja ta powinna być prowadzoną w następujących kierunkach: Rodzice każdego z interesowanych uczniów powinni wnieść rekurs, względnie zażalenie od uchwały Rady szkolnej do ministerstwa oświaty. Powinny się dalej we wszystkich miastach, w których są szkoły średnie, odbyć wiece rodziców, którzy po uchwaleniu odpowiednich rezolucji, wysłać je mogą do ministerstwa wyznań i oświaty. Wreszcie konieczną jest rzeczą informowanie o wszystkim prasy i posłów danych miast i okręgów.

Akcją tą niewątpliwie zastanowi Radę szkolną, która się może cofnie ze złej drogi.

Przed przyjazdem Czechów do Krakowa.

Komitet obywatelski w Krakowie odbył znowu wczoraj w sali konferencyjnej Magistratu posiedzenie pod przewodnictwem radcy Porębskiego, na którym dokonano przeglądu prac przygotowawczych, omówiono szczegóły tak przyjęcia gości jak i umożliwienia im zwiedzenia zabytków i pamiątek naszego miasta. Liczny udział delegatów i żywa dyskusja dowiodła, że wycieczką interesują się szczerze wszystkie sfery naszego miasta. Między Komitetem krakowskim a Komitetem wycieczkowym w Pradze odbywa się żywa wymiana korespondencji, a jeden z ostatnich listów Komitetu praskiego donosi, że liczba uczestników wycieczki dojdzie prawdopodobnie liczby 150 gości.

Już dziś wiadomo, że w wycieczce weźmie udział burmistrz Grosz i 10 reprezentantów miasta Pragi. Ponadto w wycieczce wezmą udział reprezentanci Czeskiej Rady Narodowej, Izb handlowych, czeskich posłów do Rady państwa, reprezentanci uniwersytetu i politechniki, towarzystwa lekarzy, inżynierów, dziennikarzy, dalej Resursa obywatelska z Pragi i Winohradów, Tow. architektów, Stow. czeskich wydawców i księgarzy, Tow. czeskich nauczycieli, Związek oświatowy nauczycieli, Muzeum przemysłowe dla wschodnich Czech, Izba adwokatów, Klub Słowiański, przedstawiciele Związku turystycznego, urzędników bankowych, Czesko-polskiego Komitetu, Tow. kupieckiego »Merkur«, Nowe Gremium kupieckie w Pradze, Czeskie kupieckie Muzeum, Tow. ekonomiczne itd.

dowy«, na niczym żoździe nigdy nie stali i stać nie będą i zupełnie do kasy p. Bilińskiego, o którą się tak rozchodzi autorowi paszkwilo »sojusznicy«, rąk nie wyciągają, a należą do tych, którzy politykę prowadzą za swój ciężko i uczciwie zapracowany grosz i tylko za taki prowadzić będą.

Podłością, godną tylko wszechpolskiej kanalii, jest prawie o jakimś ogłodzeniu partii ludowej przez p. Bilińskiego w znaczeniu tem, w jakim autor »sojuszników« je Stapińskiemu podsuwa.

Podłością niegodną nawet autora »sojuszników« wypisywać takie słowa:

»Rządząca w kraju partja dała mu wszystko (?), czego chciał, byle okupić sobie spokój po powiatach i w Sejmie. Dała mu, czego tylko chciał... kredyty dla Wisły (!!) i Banku parcelacyjnego (!!!) poparcie władz administracyjnych po powiatach, poparcie (?) prasy, którą rząd krajowy dysponuje« i t. d.)

Tym ludziom nie zdaje się, że można coś robić nie za pieniądze i że z drugiej strony może być ktoś i nie tylko ktoś, ale całe masy ludzi, co nie są do kupienia.

Rozpisywać się dużo o tem więcej nie warto, bo byłoby to sileniem się bezcelowem przerabiać zdemoralizowanego osobnika na użytecznego członka społeczeństwa.

W obydwu wypadkach tych podłych insynuacji nie wypisał autor swego cennego nazwiska. Pokazuje się, że czy taki złodziej, co eskamotuje komuś

kieszek, czy taki, co eskamotuje komuś cześć, na miejscu czynu nie zostawia wizytówki ze swem nazwiskiem.

W trwożliwym strachu o rozwiązanie parlamentu, oczekiwane i prawdopodobne w jesieni, rzucają się dziś na lewo i prawo, byle ratować zagrożone mandaciki. W panicznym strachu, bo nowe wybory nie wprowadziłyby w podwoje gmachu na Franzensringu, ani Bieniowskiego, ani Dębskiego, ani Fijaka, ani Krupki, ani Stohandla, ani Szajera, ani Ptasia, ani Stojałowskiego, ani Tomaszewskiego — a zapewne i inni by się do nich przyłączyli. I o to w tem sęk ten twardy. W tem to niebezpieczeństwo spadania laurów z głów wszechpolskich. Stąd też ta nagonka podła, bo podła, ale im potrzebna, dlatego to »robi się opinję w kraju«. Lecz jeśli wszechpolscy myślą, że drogą podłych insynuacji uzdrowią stosunki w »Kole polskiem«, jeśli sądzą, że tą bronią podkopują wpływ swego silnego adwersarza, to mylą się na całą wielkość swojego skromnego rozumu. Nie w tem leży siła i moc uzdrowienia »Kola polskiego«. Odpowiedzią będzie rzeczywicie opinja w kraju, jaka się zaznaczy przy nowych wyborach do parlamentu.

One pokażą, komu opinja kraju przykłaśnie.

Jan Rawa.

Szczegółowo i bardzo dobrze opracowamy program zwiedzenia przez gości czeskich zabytków Krakowa, przedstawiony przez p. Szukiewicza na wczorajszym posiedzeniu krak. Komitetu obywatelskiego, jest tak ułożony, że naprawdę goście pod kierownictwem fachowców będą mogli w 3 partjach zwiedzić wszystko, co w starej naszej stolicy podwawelskiej godnem jest zwiedzenia i zobaczenia.

Odczyty czesko-polskie.

Przyjazd gości czeskich do nas przypominał społeczeństwu naszemu znowu wielce pożyteczną instytucję odczytów polsko-czeskich, której zadaniem jest oddziaływać na kulturalne zbliżenie się obu narodów za pomocą odpowiednio zorganizowanych wykładów. Jak wiadomo, organizacja polega na tem, że co roku mają wykładać Polacy o sprawach polskich po czesku w Pradze, Czesi zaś po czesku w Warszawie. »Polski tydzień«, który odbył się przed kilku tygodniami w Pradze, cieszył się niezwykle powodzeniem: prelegentów prof. Konecznego i Grabowskiego, przyjmowano bardzo serdecznie, wykładów o »Polsce w dziejach Słowiańszczyzny« i o »Słowackim« wysłuchał kwiat inteligencji czeskiej w wielkim skupieniu. Na jesieni bieżącego roku przyjadą do Warszawy Czesi, aby wygłosić szereg odczytów po polsku. Na wiosnę roku przyszłego komitet polski, złożony z prof. S. Dicksteina, Chlebowskiego i Jabłonowskiego przygotowuje znowu szereg wykładów w Pradze, — kustoszu domu Matejki p. Szukiewicz wygłosi prawdopodobnie odczyt o Matejce. Dodać należy, że instytucja ta ma poważne poparcie finansowe. W czasie bowiem wycieczki polskiej do Pragi, uczestnicy jej, za inicjatywą prof. Dicksteina, zadeklarowali 10.000 koron, które złożono obecnie w praskim Banku krajowym do rozporządzenia czeskiego komitetu.

Pod adresem komitetu czeskiego pozwalamy sobie wyświadczyć życzenie, by prelekcjami objął nie tylko zabór rosyjski, ale i inne dzielnice Polski. Przedewszystkiem mamy na myśli Galicję i należy przypuszczać, że powołani nie zapomną o Krakowie, gdzie odczyty takie bezsprzecznie znalazłyby licznych słuchaczy.

Zwracamy uwagę naszych Czytelników na rubrykę w dziale ogłoszeń: Firmy krajowe.

Z życia krakowskiego.

Wystawa pamiątek po Jul. Słowackim. Komitet urządzający pamiątkową wystawę po Jul. Słowackim, zwraca się raz jeszcze z prośbą do wszystkich tych, którzy chcieliby się przyczynić do ułatwienia mu zmuśnej pracy zbierania wiadomości o pamiątkach po Jul. Słowackim — o osobach, które je posiadają — o przedmiotach i rzeczach, które w jakikolwiek sposób łączą się czy to z osobą Jul. Słowackiego, czy też z jego epoką, a które mogłyby na owej wystawie zająć niepoślednie miejsce pod względem znaczenia i przyczynić się do poznania rozmaitych szczegółów z życia naszego wieszca. Również do wszystkich właścicieli jakichkolwiek pamiątek po nieśmiertelnym Juljuszu zwracamy się na tej drodze, prosząc, by chcieli łaskawie zgłaszać się czy to osobiście, czy też listownie, gdyż pomimo, że komitet nawiązał stosunki ze wszystkimi Muzeami i Bibliotekami polskimi i z wielką ilością osób prywatnych w Królestwie i w Poznaniu, które oświadczyły gotowość służenia swą pomocą — to jednak wiele rzeczy jest w posiadaniu osób, o których Komitet jeszcze nie zacerpnął żadnej wiadomości. Przypuszczać należy, że wystawa ta, mająca na celu zebranie wszelkich pamiątek, wszystkiego, co pozostało po Jul. Słowackim, powinno zainteresować wszystkie warstwy społeczeństwa polskiego, to też liczymy nie mało na pomoc wszystkich, a których w piersi polskie serca biją. Przewodnictwem Komitetu objął p. dr Luejan Rydel, który nie szczędzi pracy i zabiegów, aby wystawa ta przybrała szatę jaknajświetniejszą i aby była dowodem, że cześć dla wieszca, jaką powszechnie go otaczamy, żyje nie tylko w sercach naszych, ale i w czynie. Adres komitetu: Towarzystwo Przyjaciół Sztuk Pięknych, Kraków, plac Szczepański l. 4.

Czwarty wiec lokatorów odbędzie się w niedzielę 1 sierpnia br. o godz. 5 popołud. pod gołem niebem na placu przy ulicy Dietla za barakami szkolnymi z porządkiem dziennym:

Bielizna męska ze słynną marką lwa — Rękawiczki skórkowe damskie i męskie — Parasole, Laski w najnowszych wzorach — Krawaty najświeższe, Kalosze i pantofle, Pończochy i skarpetki, Czapki sportowe do podróży — Kufry, torby, torebki, Necesery i t. p. — Przybory, toaletowe Mydła i perfumy

w wielkim wyborze poleca:

STANISŁAW KOMPERDA
KRAKÓW, Rynek 47, Linja A-B
(Hotel Drezdeński).

Zlecenia zamiejscowe skutecznie odwrotnie

Towarzystwo ochrony lokatorów a drożyzna mieszkań.

Po aresztowaniu Gustawa Bazesa. Przy ulicy Grodzkiej pod l. 55 znajduje się sklep z pocelaną, noszący do dziś dnia firmę Jeruchem Bazes. Chociaż sklep ten zajmuje cały parter, złożony z 3 olbrzymich sal, nie prosperował on dobrze. Mimo to bl. p. Jeruchem Bazes, nawet już jako 80 letni starzec, stale przesiadywał w sklepie z synem swym, aresztowanym wczoraj, Gustawem Bazesem. Ten był jego ulubieńcem i powiernikiem. Wierzył mu na ślepo i nie miał przed nim tajemnic. Do innych dzieci żywił niechęć tak dalece posuniętą, że jedną córkę bez zaopatrzenia wydalil z domu. Z wszystkimi sprawami rodzinnymi i finansowymi, które stary uprawiał i które przynosiły mu znaczne dochody, odnosił się tylko do syna Gustawa. Skoro Jeruchem Bazes umarł, a Gustaw zaprzeczał, jakoby otrzymał jakikolwiek spadek po ojcu, rodzina Bazesów wystąpiła najpierw na drodze cywilnej z pretensjami do spadku i uzasadnia pokrzywdzenie z tytułu t. zw. legitymy, należącej się im od Jeruchema Bazesa. Gustaw Bazes oświadczył na te pretensje rodziny, że w drodze legalnych transakcji ojciec Jeruchem odstąpił mu obie kamienice, ale gotówki nie pozostawił żadnej. W toku sprawy żądano od Gustawa Bazesa złożenia przysięgi manifestacyjnej, na dowód, że po ojcu Jeruchemie nie odziedziczył majątku. Pozwany zaprzysięgł, że nie otrzymał od ojca nic za życia i że ojciec nie pozostawił majątku. Rodzina jednak zebrała przeciwne dowody i sprawa z drogi cywilnej weszła na drogę karną. Dostarczono sądowi dowodu, że przepisanie za życia przez Jeruchema Bazesa realności na syna było tylko pozorne, albowiem ojciec pobierał czynsze. Dowiedziano dalej, że Jeruchem rozporządzał znaczną gotówką, papierami wartościowymi i losami. Wszystkie wartościowe przedmioty znikły po śmierci. Znający stosunki oceniają majątek zmarłego w realnościach i gotówce na 600.000 do 1.000.000 koron. Cały ten majątek miał przywłaszczyć sobie Gustaw Bazes. Stary Bazes Jeruchem był człowiekiem niezmiernie skąpym. Ustawicznie prowadził wojnę i skarżył się na komisję podatkową, która mu wymierzyła 50.000 K. rocznego podatku. Na restaurację kamienic, które posiadał, nie chciał Jeruchem wydać ani grosza i wołował z magistratem, który zarządzał kilkakrotnie odnowę brudnych i poniszczonych murów i dachu realności Bazesa. Magistrat i komisja podatkowa to były 2 bolączki Bazesa, na temat których najchętniej z każdym rozmawiał.

Odsuniętą od spadku rodzinę stanowią: Marja Bazesowa, Augusta Pretzlowa, Bronisława Kolischerowa i Stanisław Krautenfeld Poleński.

Schwytanie szajki włamywaczy. Od dłuższego czasu popełniano w Krakowie w jeden i ten sposób włamanie do mieszkań i sklepów w różnych dzielnicach miasta. Sposób włamywania się i inne spestrzenia naprowadziły policję na ślad zorganizowanej szajki włamywaczy. Agenci policyjni pp. Schiemscheimer i Kapusta, śledząc za włamywaczami, zauważyli kilku młodych ludzi, którzy zabawiając się po rozmaitych norach, trwonili pieniądze, kupowali przyjaciółkom swoim kosztowne podarunki, choć, jak stwierdzono, byli bez zajęcia. Dalsze śledzenie tych indywidualności dostarczyło dowodów, że należą oni do szajki włamywaczy. Przedwczoraj wieczorem osaczono ich w pewnej speluncie i wszystkich aresztowano. Są nimi: 21-letni czeladnik ślusarski Antoni Dobrowski rodem z Krakowa, który przed niedawnym czasem opuścił więzienie we Lwowie, 20 letni Paweł Konwent, również kilkakrotnie karany czeladnik krawiecki i 18 letni czeladnik krawiecki Józef Tendera, który był też szajki sekretarzem i kasjerem. Przy rewizji, u rządzonej w mieszkaniach aresztowanych, znaleziono wiele przedmiotów, pochodzących z kradzieży oraz cały skład przyrządów do włamywania.

Dyrekcja wyższej szkoły przemysłowej w Krakowie ogłasza konkurs na posady trzech asystentów, a mianowicie: 1) do konstrukcji budowniczych; — 2) do projektowania budowniczego; — 3. do budowy maszyn. — Z posadą tą łączy się remuneracja 1.200 koron, względnie 1.400 koron rocznie. Podania wystosowane do c. k. Rady szkolnej krajowej przesłać należy na ręce Dyrekcji i zaopatrzyć w „curriculum vitae“, dalej w dowody zawodowego

uzdolnienia, jak niemniej w dowód dokładnej znajomości języka polskiego. — Kandydaci o studjach akademickich mają pierwszeństwo. — Termin konkursu upływa z dniem 21 sierpnia 1909 r.

Znowu wypadek kolejowy. Dzisiaj około godziny 11-tej rano zawezwano pogotowie ratunkowe na stację kolejową Podgórze-Bonarka, gdzie 41 lat liczący Józef Grzyb dostał się przy przesuwaniu wozów między bufory wagonów i doznał zmiążdżenia prawej nogi. Pogotowie po opatrzeniu odwiozło w stanie groźnym do szpitala św. Łazarza — nu oddział chirurgiczny.

Oslawiony „szparysystem“ na kolejach święci tryumfy. W ostatnich kilku dniach czwarty to już podobny wypadek przy przesuwaniu wozów.

B. GABRYELSKA — Kraków, kupuje, sprzedaje i najmuje — fortepiany, pianina, harmoni i pianole — krajowe i zagraniczne nowe i przebrane za gotówkę i na spłaty — bez zaliczki.

Repertuar Opery i Operetki lwowskiej.

W niedzielę o 3^{1/2}, po poł. na dochód członków chóru teatru lwowskiego „Madame Butterfly“, opera w 3 aktach Puccini'ego.

W niedzielę o g. 8 wieczorem „Rozwódka“ operetka w 3 aktach Falla.

W poniedziałek „Opowieści Hoffmana“, fantastyczna opera w 4 aktach Offenbacha, debiut panny Holzmillerówniej.

We wtorek „Księżniczka dolarów“, operetka w 3 aktach Falla, po raz ostatni.

W środę „Madame Butterfly“, opera w 3 aktach Puccini'ego.

Najlepsze mydła udelikatniające skórę, zapobiegające opaleniu i wysypkom są

Hygieniczne mydła przetłuszczone
wyrobu

M. Malinowskiego

11 odmian zapachów kwiatowych, mydło ogórkowe. Wystrzegaj się nieudolnych naśladownictw!!

Podgórze.

„Brama Floryancka i Rondel w Krakowie!“ Szalona to bezczelność, jeżeli nie ze strony tandeciarzy pruskich (lecz cóż może być dla nich bezczelnością!), to w każdym razie ze strony p. Neugera, właściciela składu papieru w Podgórzu, że widokówką z takimi, jak powyższy napis — objaśnieniami wypycha kupującym u niego. Jest to wstydem dla miejscowego Koła „Straży Polskiej“ w Podgórzu, że po 4 miesiącach istnienia — nie potrafiło ono wyrzucić przynajmniej pruskiej papierowej tandety ze wszystkich sklepów. Dotąd akcji żadnej nie przedsięwzięła, a 4 ro miesięczny jej byt łatwo przedstawić w kilku słowach: po ukonstytuowaniu się wydziału, odbyły się dwa zupełnie bezowocne posiedzenia jego. Jedyną w życie weszłą uchwałą — to wydanie jednemu z członków upoważnienia do ściągania wkładek. Odezwy zredagowane do P. T. publiczności i kupców nie znalazły aprobaty prezesa p. Stepienia dla „bytniej ich słów śmiałości!“ Otóż i koniec! Odtąd „sprężysty“ wydział ani dał znaku istnienia! Jeżeli (B oń Boże!) więcej takich Kół „S. P.“ z taką energią życiową będzie, słusznie będą wyglądać (wybaczyć, ale od tegośmy zaczęli) wystawy, chociażby ozdabiane widokówkami z polskimi napisami, jak wyżej. Prezydjum podgórskiej „S. P.“ życzymy jak najszybszego powrotu do pracy, sądząc, że chyba 3 miesięczny wypoczynek po żmudnej pracy w pierwszych dniach istnienia — wystarczy!

Viribus unitis. Wakacyjne spółki kieszonkowych operatorów dają w naszym mieście coraz częstsze gościnne przedstawienia i włączają z nowym programem. Niemile przekonał się o tem wczoraj gospodarz Franciszek Cyprek z Byczyny. Kiedy wracał

do domu, utknął na ul. Mostowej na jakimś przechodniu, który mu niezręcznie wszedł na drogę tak silnie, że się zatoczył. Równocześnie ktoś drugi z tyłu wyciągnął mu z wewnętrznej kieszeni pugilares z pieniędzmi — przez nieuwagę. Gospodarz dotknięty niemile tym faktem, który brał na karb swej własnej niezręczności, nie wiedział, co się dzieje; szczęściem przechodził właśnie obok agent pol. p. Iglicki i ten widząc, co się święci, przytrzymał obydwoh rozłargnionych gości. Na policji okazało się, że była to zręcznie obmyślona operacja »spółki« pod dowództwem znanego strategika podobnych kampanji Józefa Sześciowskiego, który dobrawszy sobie jeszcze dwóch kompanów, stworzył prawdziwą „trójkę hultajską“. Obecnie można idąc ulicą w Podgórzu, potknąć się bez szkody, bo spółka odpoczywając po sezonowych trudach pod kluczem, nie funkcjonuje.

Pechowne kupno. Włościaninowi Piotrowi Burczakowi z Budzanowa, wychodzącemu po kupnie ze sklepu przy ul. Kalwaryjskiej, skradziono z kieszeni 30 kor. Policja jest już na tropie tych ptaszków, co tak trafnym odznaczają się węchem.

Er—Rif.

Wybrzeże marokańskie, będące widownią obecnym walc Hiszpanów z Kabyłami, nazwane po arabsku „Er—Rif“ — ciągnie się pasem, długości około 300 kilometrów, a szerokości około 50, od Tangeru aż do Melilli. Kraj przecięty jest łańcuchami gór, które jako podgórze potężnego Atlasu, sięgają aż do morza, wznosząc się do wysokości 200 metrów. Ten skalisty mur nad stromym wybrzeżem czyni ponure wrażenie, zwłaszcza, że pozbawiony jest roślinności. Francuska nazwa Kabyłów, dana mieszkańcom Er—Rifu, niezupełnie jest trafna, należą oni bowiem do szczepu Berberów, podobnie jak Kabylowie, ale ci znajdują się tylko w Algierze, gdy mieszkańcy Er-Rifu noszą nazwę Amargh.

Z pośród wszystkich szczepów berberyjskich, oni tylko zachowali czystość rasy i dzisiaj jeszcze wyglądają tak, jak ich opisywali historycy rzymscy; silne, rosłe postacie, o jasnej cerze, opalonej tylko przez słońce, z nosami krótkimi, tudzież włosami ciemnymi, chociaż i jasne często się zdarzają.

W przeciwstawieniu do Arabów są Kabylowie z Rifu, plemieniem stale osiadłym i fanatycznie do kraju swojego przywiązaniem. Waleczni, rozmiłowani w zupełnej wolności, uznają tylko prawo przynależności do rodziny i gminy. Kobieta zajmuje u nich o wiele wyższe stanowisko, niż u Arabów. Dla obcych czują nienawiść i są okrutni. Władza sułtana marokańskiego nad nimi, jest tylko nominalna, zwłaszcza o płaceniu podatków nie chcą słyszeć. Niedawno do gminy, która nie chciała uiścić daniny, przybył z kilku strażnikami stary kąd z Tangeru, sądząc, że swoją powagą nakłoni opornych do ustępstw.

Zawiódł się srodze. Kabylowie strażników naleyście obili i wypędzili, a kaidowi, rozebranemu do naga, kazali tańczyć koło płonącego ogniska. Potem starca ulokowali skrzepowanego na wybrakowanym osle i kazali wrócić do Tangeru.

Kraj jest ubogi i zaledwie zdoła wyżywić swoich mieszkańców, którzy pomnażają swoje dochody rabunkami. Niegdyś oddawali się całą duszą korsarstwu i przez setki lat byli postrachem dla okrętów, przejeżdżających przez cieśninę gibraltarską. Rzemięsto to kwitło zwłaszcza w czasach, gdy istniały tylko małe żaglowce, które często zapędzał przeciwny wiatr na wybrzeża Er-Rifu. Kabylowie zabierali do niewoli załogę, znęcając się nad nią, ładunkiem dzielił się a zabrany okręt służył do dalszych wypraw korsarskich. Hiszpanja, jako sąsiadka, najbardziej na tem cierpiała, to też na wybrzeżu Er-Rifu urządziła obwarowane placówki, „presidios“ — obok twierdzy Ceuty i Melilli, celem utrzymania w karbach korsarzy. Gdy zaczęły kursować parowce, korsarze wobec nich byli bezsilni i tylko od czasu do czasu zdołali schwytać jaki żaglowiec.

Zagrożona obecnie przez Kabyłów twierdza Me-

Ozdobny Karton cukrów doborowych
wybieranych 1/2 klg. K 2-40.

Kakao

Proszkowe kuścacyne odtłuszczone
1/3 klg. tylko hal. 65.

LETNIKOM

i do miejsc kąpielowych dla dania możności w zaopatrywanie się w towar z cukierni mojej, bez opłacenia opakowania i poczty — wysyłam franko opakowanie, franko poczta, przy odbiorze naraz 4 1/2 klg. Cukrów deserowych, Czokolady proszkowej, Kakao i t. p. **Jan Michalik, Kraków, ulica Florjańska L. 45** Fabryka czekolady i Kakao

Specjalne cenniki darmo i oplatnie. Pensjonatom i podobnym instytucjom znaczny opust.

Wody mineralne

naturalne
i sztuczne

Apteka K. Wiszniewskiego

W KRAKOWIE. ULICA FLORJAŃSKA.

lilla, była przez nich często oblegana, ostatni raz w roku 1893. Kabylowie napadli wtedy znieca na forty zewnętrzne i o mało nie zajęli samego miasta. Obecnie ma Melilla 7.000 mieszkańców prócz załogi, wynoszącej 1.200 ludzi.

Wojna w Marokko.

Telegramy „Gazety Powszechnej“.

Madryt. Urzędownie donoszą z Melilli pod datą onegdajszą, że w walce z 28 bm. ponieśli krajowcy wielkie straty, mianowicie 100 zabitych. Komendant w Alhucemas zawiadomił szczyty okoliczne, że ponieważ nie usprawiedliwiły swego ataku, rozpocznie znowu ogień na wybrzeża.

Malaga. Według urzędownie niepotwierdzonych jeszcze prywatnych informacji, po stronie hiszpańskiej koło Melilli padło 20 oficerów, 200 żołnierzy, a 800 było rannych. Trudno stwierdzić, czy cyfry te są sprostowaniem strat walki z dnia 28 bm., czy też chodzi tu o jakąś nową walkę.

Madryt. Według doniesienia z Melilli krzyżownik „Numancja“ rozpoczął ostrzeliwać wzgórze Gurugu.

Melilla. Wylądowało tu dziś 1.600 żołnierzy piechoty i 180 artylerzystów. Oczekują jeszcze dalszych posiłków. 30 rannych odjechało do Malagi.

Zajścia w Alhumas.

Madryt. Jak donoszą z Alhumas, szczyty tej okolicy przybyły w sile 6000 ludzi, aby pogrzebać poległych pod Melilla. Władze wojskowe w Alhumas skorzystały z tej sposobności, aby nieprzyjaciela ukarać i zaczęły ich ostrzeliwać. Już pierwszy granat miał wyrządzić straszne spustoszenia w szeregach Maurów.

Ruch rewolucyjny w Hiszpanji.

Telegramy wczorajsze doniosły o nowym i groźnym objawie wrzenia rewolucyjnego w Hiszpanji. Oto powołani rezerwiści z 3 lat ostatnich, nie stawili się do koszar i odmówili wezwaniu ich pod broń. Taki wypadek zbiorowego odmówienia posłuszeństwa przez żołnierzy nie zdarzył się dotychczas nigdzie ani w czasie pokoju, ani w czasie wojny. Ten objaw protestu masowego przeciw wojnie powołanych pod broń rezerwistów, jest większą klęską rządu hiszpańskiego, niż klęski poniesione w potyczkach z Kabyłami.

Król i rząd jest bezsilny. Podczas, gdy obleżona załoga w Melilli oczekuje na posiłki, ludność hiszpańska woła, że raczej należy pozwolić upaść twierdzy lub ją opuścić, niż wysłać nowe oddziały na rzeź.

W takiej sytuacji zrozumiałem jest, że król stara się napowrót zyskać kontakt z posłami i reprezentantami parlamentu, by ewentualnie przy ich pomocy dojść do porozumienia ze zbuntowanym ludem. Zawieszenie ustaw konstytucyjnych wcale jego powagi nie wzmocniło. Dlatego zaczyna biedny Alfons znów myśleć o zaprowadzeniu ustaw konstytucyjnych, gdyż obawia się, że ruch rewolucyjny przeciw wojnie może łatwo rozszerzyć się na ruch przeciw dynastji. A nie brak objawów, że przeciwnicy dynastji nie próżnują i usiłują wykorzystać obecną zawieruchę.

Telegramy „Gazety Powszechnej“.

Madryt. Z powołanych 6000 rezerwistów zjawili się tylko dwóch. W wielu miejscowościach rewolucjoniści podpalili kościoły i zniszczyli urządzenia kościelne.

San Sebastian. Ruch rewolucyjny w Tarragonie, Saragossie i Figueras nie udał się. Pokój przywrócono, 22 podżegaczy aresztowano. Jak dzienniki z Madrytu donoszą, aresztowano także przywódcę socjalistów Igljasię, który czynił przygotowania do powstania. Dom ludowy zamknięto.

Cerbere. Wczoraj przed południem nie odszedł

żaden pociąg na terytorjum hiszpańskie. Według nadeszłych tu wiadomości panuje w prowincji Geraca wielkie wzburzenie.

Carbère. Przybyli tu z Barcelony podróżni, którzy drogę tę przebyli najprzód okrętem, potem piechotą, w końcu z Gerona koleją. Opowiadają oni, że w chwili, kiedy opuszczali Barcelonę, rewolucja stała tam w jasnych płomieniach. Wszystkie klasztory z wyjątkiem jednego popalono. Artylerja zrównała z ziemią dom ludowy.

Kobiety na barykadach.

Saragossa. Z przemysłowego miasta Hiszpanji Sabadell donoszą: Strajkujący robotnicy walczyli z gwardją cywilną i wznosili barykady. Wśród tłumu było bardzo dużo kobiet, które z mężczyznami walczyły na barykadach. Z Saragossy odeszły 2 kompanje gwardji cywilnej, 1 regiment kawalerji i 3 regimenty piechoty do Barcelony. Uważają jednak za bardzo wątpliwe, czy owe siły zdobędą Barcelonę.

Objawy ruchu antydynastycznego.

Hendaye. Od kilku dni przekroczyło granicę francuską około 3000 zbiegów hiszpańskich, z tych kilkuset wczoraj przed południem. Wielu oświadcza, że powrócą do Hiszpanji z księciem Don Jaimem, synem Don Carlosa i pretendentem do tronu hiszpańskiego.

Uspodobienie na dworze hiszpańskim.

Londyn. „Daily Mail“ podaje ciekawe szczegóły o usposobieniu dworu hiszpańskiego w San Sebastian: Na dworze panuje wielkie przerażenie. Królowa i dzieci znajdują się jeszcze w San Sebastianie, podczas gdy król odjechał do Madrytu. W czasie odjazdu króla dworzec kolejowy był jasno oświetlony i obity dywanami. Na 5 minut przed odjazdem królewskiego pociągu światła częściowo pogaszono. Król zjawił się na dworcu w towarzystwie szwagra Don Fernando i ministra spraw zewnętrznych. Wyglądał on bardzo blade. Minister spraw zewnętrznych oświadczył korespondentowi „Daily Mail“, że położenie w Hiszpanji jest bardzo poważne i że cała rodzina królewska zmuszona jest udać się do Madrytu, aby tam jakiś czas przepędzić i przeczekać burzę wewnętrzną. Osobiste położenie króla jest bardzo nieszczęśliwe. Także królowa straciła dużo ze swej popularności. Katolicy nie dowierzają bardzo, jakoby była gorącą współwyznawczynią, a obywatele innych wyznań nie mogą jej darować tego, że zmieniała swą pierwotną wiarę.

Rewolucja w Katalonji.

Paryż. Z Katalonji nadchodzą mimo przerwania wszelkich środków komunikacyjnych wiadomości o rewolucji. Wojska w ostatnich czasach wzbierały się strzelać do demonstrujących. Pewien oficer kawalerji kazał rozbroić zandarma, który chciał strzelać do tłumu. Inni, nieprzychylni rewolucji oficerowie, zostali uwięzieni przez rewolucjonistów. Szczególnie duchem buntowniczym opanowany jest regiment kawalerji z Montjuich. Dziewięciu żołnierzy tego regimentu, którzy zupełnie jawnie stali po stronie rewolucji miano w tajemnicy rozstrzelać. Wieść o tem wywołała wielkie wzburzenie i rozgorczenie wśród ludności. Trzy klasztory zostały splądrowane, przyczem wywiązała się walka, w której padło bardzo wielu rewolucjonistów. Tłumy przeciągają po ulicach miasta z okrzykami: „precz z wojną! precz z Maurami!“ Nie rzadko słyszy się nawet okrzyk: „Niech żyje rewolucyjna armja!“

Dynastja hiszpańska w niebezpieczeństwie.

Londyn. „Daily Express“ donosi z San Sebastian: Dynastja hiszpańska i rząd nie może liczyć na wierność armji. W samym Madrycie panuje bardzo ciężka atmosfera. Wczoraj przyszło znowu do gwałtownych rozruchów przeciw królowi. Wielkie masy tłumu zgromadziły się przed gmachem ministerstwa wojny i obrzucały gmach

kamieniami. Następnie demonstranci udali się pod pałac królewski i wołali: „precz z wojną!“ Także osoba króla była wyszydzana. Wśród demonstrujących znajdowało się wielu żołnierzy w uniformach. Policja nie mogła rozprószyć olbrzymiego tłumu. Dopiero skoro noc nadeszła, demonstranci rozeszli się do domów.

Madryt. Krążą tu wieści, jakoby król Alfons zamierzał zwołać parlament, co spowodziłoby niewątpliwie upadek dzisiejszego gabinetu. Położenie króla jest niezmiernie trudne. Kiedy jeszcze przed dwoma miesiącami jeden z dzienników madryckich ogłosił artykuł, wskazujący, że dynastja jest w niebezpieczeństwie utraty tronu, sfery dworskie przyjęły wywoły owe z uśmiechem. Teraz jednak wszyscy widzą, że niebezpieczeństwo takie na prawdę istnieje, ponieważ nie można dalej ufać armji, żołnierze bowiem biorą udział w demonstracjach i na równi z innymi wyszydzają króla. Wojska opanowane zostały duchem buntu. Wielu żołnierzy dezertuje. Powszechnie obawiają się zamachu na króla.

TELEGRAMY

„Gazety Powszechnej“.

Japonja przeciw Chinom.

Jakohama. Dziennik „Kokumin“ oświadcza półoficjalnie, że niebawem nastąpi zerwanie dyplomatycznych stosunków z Chinami. Różnice w sprawie kolei Kwantung-Mukden są zawsze te same. Japonja ma prawo obstawiać przy swoim międzynarodowym stanowisku.

Komura dziś odjeżdża do Tokio.

Wyrok na antimilitarystów.

Praga. Dziś zapadł wyrok w procesie antimilitarystów. Z 46 oskarżonych, uwolniono 35; 11 zasądzono na trzymiesięczne ciężkie więzienie, obstrzone postami.

Przyjazd cara do Francji.

Paryż. Prezydent Fallières wczoraj o 2 popołudniu odjechał do Cherbourga dla powitania cara rosyjskiego w towarzystwie ministrów: spraw zagranicznych, wojny i marynarki oraz francuskiego ambasadora w Petersburgu i rosyjskiego ambasadora w Paryżu.

Cherbourg. Prezydent Fallières przybył tu wczoraj o godzinie 9-tej wieczór i udał się na pokład pancernika „Verite“, gdzie przepędził noc.

Koniec strejku górników szkockich.

Londyn. Strejk w szkockich kopalniach został na podstawie porozumienia, osiągniętego z właścicielami kopalni, zakończony.

Trzęsienie ziemi w Meksyku.

Meksyk. Miasto zostało nawiedzone przez silne trzęsienie ziemi. 5 osób zabitych, wielka ilość rannych, wiele domów zniszczonych.

Meksyk. Z Accapuleo donoszą, że połowa miasta uległa zniszczeniu z powodu trzęsienia ziemi; 15 osób straciło życie.

Ekzekucje w Teheranie.

Teheran. Onegdaj wykonano wyrok śmierci na 2 znakomitych reakcjonistach, skazanych przez sąd wojenny. Dalsze aresztowania reakcjonistów w toku.

Anglja i Rosja nie chcą wojny o Kretę.

Konstantynopol. Według pewnych informacji wielki wezyr starał się uspokoić deputację młodotureckiego komitetu, która zjawiała się u niego w sprawie kreteńskiej, i przypomniał jej zapewnienie Anglji i Francji, że mocarstwa te będą pertraktowały z Portą w sprawie autonomji Krety.

Jak słyhać, dwa wielkie mocarstwa — zdaje się Anglja i Rosja — doradziły Porcie unikać wojennych konfliktów z Grecją.

Kraków, Poselska 15.

poleca fabryka wyrobów cukierniczych, prowadzona pod osobistym zarządem

ROMUALDA PIECZARKI, Poselska 15,

F. & E. ZAJĄCZEK i LANKOSZ

Kraków, Rynek, Linia A—B L. 44.

Na wycieczki, zabawy, wesela. Ciasta, cukry, czekoladki, herbatniki, karmelki nadziewane, owoce w konserwie, torty w różnych gatunkach, czekoladę w tabliczkach, oraz sok malinowy, cytrynowy i t. p.

na sezon obecny polecają w wielkim wyborze sukna, sieraczkę, najmodniejsze kamg rny, szewloty i korthy własnego wyrobu, oraz oryginalne angielskie na ubrania męskie i kostjumy damskie. Gotowe peleryny, koce na łóżka z sierści wielbłądziej, derki powozowe, automobilowe i na konie. Najczystsza wełna do watowania. Filce dywanowe itd. Wszelkie zlecenia wykonują odwrotnie.

Młodoturcy a Kiamil basza.

Konstantynopol. Z dobrze poinformowanego źródła zapewniamy, że młodoturcy ofiarowali Kiamilowi baszy wielki wezyrat pod warunkiem, że wiceprezydent izby Dalaad, zostanie ministrem spraw wewnętrznych. Kiamil basza odrzucił tę propozycję.

Zeppelin — doktorem od balonów.

Lipsk. Z okazji jubileuszu uniwersytetu promowano wielu doktorów honorowych, między tymi na wydziale prawniczym króla saskiego, Teodora Roosevelta i hr. Zeppelina.

Cholera w Rosji.

Petersburg. Car zarządził, by z powodu cholery ćwiczenia rezerwistów w okręgu wojskowym petersburskim nie odbyły się.

Petersburg. Nowych zaszłańców na cholere 52, wypadków śmierci 15, ogólna liczba chorych 640.

Budżet rosyjski.

Petersburg. Stołypin, wyjeżdżając na urlop, zapowiedział, żeby ułożono budżet bez deficytu. — Zebraniu ministrów nie udało się zmniejszyć preliminarza wydatków kolejowych na przyszły rok. Przypuszczają, że po otrzymaniu budżetu ministerjum wojny deficyt powiększy się. Po przyjeździe Chomiakowa i przywódców partji odbędzie się narada wspólnie ze Stołypinem co do budżetu. Prawdopodobnie skończy się na nowej pożyczce.

Mianowania.

Minister sprawiedliwości zamianował naczelnika kancelarii w Stryju, Eugenjusza Bielawskiego, starszym naczelnikiem kancelarii przy sądzie obwodowym w Sanku.

Lachow zdrajca.

Słynny pułkownik rosyjski Lachow, zwalczający rewolucjonistów perskich i popierający ze wszelkich sił byłego szacha Mahometa Ali, był ulubieńcem petersburskiej kamaryli. Czarnosecinne pisma nie mogły się nachwalić tego pułkownika, który „trzymał wysoko sztandar godności rosyjskiej“ i robili z niego nowoczesnego Napoleona. Obecnie po zmianie tronu i tryumfu zwycięskiej rewolucji w Persji, niema dla czarnej sotni większego zbrodniarza od niedawnego „wyraziciela genjuszu rosyjskiego“.

Pułkownik Lachow — piszą obecnie rządowe rosyjskie pisma — zbezczeszczył armję rosyjską przez czyn zdradziecki. Przeszedł z całym wojskiem, które mu powierzył szach, na stronę buntowników, za co ich naczelnik Sipahdar, pozostawił go na dotychczasowym stanowisku dowódcy brygady kozackiej.

Zdecydowawszy się na zdradę szacha, pułkownik Lachow bombardował rewolucjonistów, którzy zajęli medżyliś, ale w ten sposób, że po 500 wystrzałach ani jeden dom w Teheranie nie został poważnie uszkodzony, nie zabito także nikogo, zraniono tylko kilku nastu buntowników.

Jednym słowem, Lachow odegrał wobec szacha komedję niemożliwości rozbicia szajki wyrzutków społeczeństwa i przez to oszukaństwo zmusił szacha do szukania schronienia w ambasadzie rosyjskiej.

Mniej surowo sędzi pupila książę Mszczerskiej. Pisze on, że Lachow na pewno zawarł pokój z przeciwnikami za wiedzą i zgodą szacha, przytem nie przeszedł on wcale na stronę „rewolucji“, lecz na służbę do nowego szacha, co zgadza się zupełnie z umową rosyjsko-perską.

Jedną winę można tylko zarzucić Lachowowi, że będąc nadal naczelnikiem jedynej siły zbrojnej, która jest coś warta, a więc posiadając duże wpływy w rządzie, zgodził się na to, że naczelnikiem policji został rewolucjonista, poszukiwany za różne przestępstwa przez władze rosyjskie, Ormjanin Efram.

Tego nie można darować pułkownikowi — kończy książę.

Książę indyjski w Karlsbadzie.

Wielkie zaciekawienie wśród kuracjuszków karlsbadzkich, reprezentujących wiele narodów i krajów całego świata, budzi niezwykle egzotyczny gość, który zawitał niedawno do Karlsbadu.

Jest nim indyjski książę (maharadża) z Gwalidaru. O bogactwie jego opowiadają bajeczne rzeczy. Właściwie nikt nie zna cyfry bogactw maharadży — muszą być one jednak niezmiernie; świadczy o tem niesłychany przepych, z jakim występuje indyjski książę i jego dwór. Maharadża, którego rodowe nazwisko składa się z 17 (!) słów — zjechał do Europy poraz pierwszy i bawi w niej już kilka miesięcy, objeżdżając wielkie miasta zachodnie. Obecnie za poradą swych lekarzy zatrzymał się na miesiąc w Karlsbadzie.

Maharadża zda się niezwykle dbać o swoje zdrowie, towarzyszy mu bowiem stale 5 lekarzy — 3 Anglików, 1 Francuz i 1 Hindus. Orszak egzotycznego księcia, w którym liczebnie przeważają biali ludzie, składa się 80 z górą osób, urzędników, dygnitarzy i służby dworskiej. Tworzy to wszystko barwny, fantastyczny orszak, żywo przypominający dwory książąt średniowiecznych. W inwentarzu księżęcym wyszczególnić należy 12 zaprzęgów i tyleż ekwipaży, oraz 6 samochodów.

Ponieważ w jednym hotelu z takim tłumem ludzi i bagaży trudno się pomieścić, wynajęli pełnomocnicy księcia całą dzielnicę domów prywatnych, w których pomieściła się wreszcie rodzina i dwór maharadży. Same koszty umieszczenia się w tych domach pochłonęły sumę 1,200.000 Koron. Ale pieniądze zdają się nie odgrywać żadnej roli u tego indyjskiego nababa. Jeden z jego sekretarzy, młody Anglik, opowiada, że kosztą dotychczasowej podróży księcia po Europie wynoszą okragło 8,000,000 Koron, a wyda on jeszcze co najmniej drugie, nim Europę opuści. Szczęśliwy człowiek.

Sam bajeczny maharadża nie prezentuje się wcale okazale. Ubiera się po europejsku z wyszukaną elegancją, ale powierzchowność jego nie różni się niczem od wyglądu innych śmiertelników. Maharadża jedzie zwykle po ulicach Karlsbadu w ekwipażu, zaprzężonym w 2 przepyszne arabskie ogiery.

Powolny chód koni pozwala tłumom publiczności obserwować każdy rys twarzy, każdy giest maharadży i każdy szczegół jego bajecznie wystrojonej żony, a także jego 2 córki, wspaniałych, wschodnich piękności o brunatnej cerze...

Ostatnie słowo Burcewa.

Rozpoczęta przezemnie akcja ma się już ku końcowi — pisze Burcew. — Harting przyznaje nareszcie, że jest on Landensenem. Jakiś dziennikarz rosyjski wymógł na nim to zeznanie, podczas gdy rząd rosyjski wciąż milczy, czekając na rezultaty śledztwa, zarządzanego w tej sprawie przez rząd francuski. Nie potrzebuję nadmienić, że wyznanie Hartinga bynajmniej nie jest dla mnie niespodzianką. Gdy po raz pierwszy wypowiedział w prasie to podwójne nazwisko Landensen Harting, miałem w rękach swych wszystkie niezbędne dowody dla uzasadnienia mego oskarżenia. Znadto szanuję prasę i opinię publiczną, aby wypowiedzieć myśl jakąś lub ogłosić jakiś fakt, co do prawdziwości którego nie byłbym bezwzględnie przekonany. Wobec tego jednak, że sam Harting stwierdził prawdziwość mych rewelacji, zbytecznym byłoby z mej strony dostarczanie w tej sprawie nowych dowodów i otwieranie drzwi już otwartych.

Pozostają jednak do rozwiązania dwie kwestje: Czy Landensenowi-Hartingowi dozwolonom zostanie noszenie krzyża legji honorowej, zdobytego przezeń drogą podstępny, a następnie jakich środków użyje rząd francuski, aby wprowadzić w czyn rezolucję parlamentu, usuwającą z granic Francji tajną policję rosyjską.

Pozostaje jeszcze jedna sprawa, sprawa rewizji procesu Łopuchina, który wbrew wszelkiej sprawiedliwości został zasądzony. Zdaniem ogółu rząd rosyjski ma obowiązek moralny zarządzić rewizję tego procesu i wezwać mnie jako świadka.

Wadowice

Planty miejskie. Specjalnością miasta Wadowic są planty miejskie. Brak alei, brak ścieżek, brak kwiatów, a nawet skromnej trawy, wreszcie brak oświetlenia sprawiły, że planty zamiast stać się miejscem wypoczynku i przechadzek, stały się miejscem ustępów.

Jedynym miejscem przechadzek jest t. zw. „lasek“ za mostem na Skawie. Atoli brak zajęcia się tem miejscem ze strony magistratu daje się znowu odczuć przechadzającej się publiczności. Cała „opieka“ ograniczyła się do ustawienia trzech prymitywnych ławek, a mogłoby ich być piętnaście.

Na urządzenie przejeżdżającym automobilami Prusakom „parady“, znajdują się pieniądze, a na sporządzenie kilku ławek dla wygody publiczności to brak!

„Zgoda“. Katolickie stowarzyszenie „Zgoda“, o to pełny tytuł stowarzyszenia, które tak widocznie boi się masonów, że statutem postanowiło, by na jego czele stał ksiądz.

Obecnie baro „Towarzystwa“ spoczywa w rękach ks. B. Kutka. Katolicyzm tego stowarzyszenia ogranicza się jedynie chyba do prenumerowania antysemitycznego „Głosu Narodu“, gdyż wszystko poza tem nie posiada nic wspólnego z katolicyzmem. Gra w karty, urządzenie libacji alkoholowych, wyrobiły „stowarzyszeniu“ opinię „karczmę rzemieślniczej“. Wszystkie jednostki, posiadające poczucie swej własnej godności, ogromnie są niezadowolone z postępowania „Wydziału“, który nie ma energii położyć kresu podobnym wybrykom. Słowem, katolickie stowarzyszenie „Zgoda“ więcej przynosi demoralizacji i zepsucia, niż błogiego pożytku.

Szkodliwa propaganda. Zarząd księgarni Fr. Foltina wystawił w oknie książkę p. t. „Jak grać na loterii, aby wygrać“. Chyba zarząd księgarni nie zdaje sobie sprawy, jak szkodliwie oddziaływa podobna reklama.

Zarząd księgarni powinien zrozumieć, że głupiemu nie powinno się nawet pokazywać noża, bo on gwałtownie się nim przebić.

Woda na młyn restauratorów. Stacja kolejowa w Kolwarji jest centrem, gdzie zbiegają się trzy linje kolejowe, to też ruch na stacji jest dosyć znaczny. Osoby czekające na połączenie kolejowe niekiedy wśród skwaru słońca, pragnęłyby po krzepić się wodą. Atoli napis na studni „woda nie do picia“ odstrasza ich od poruszenia pompą i zacierpienia wody; spieszą więc do restauracji i tutaj ku zgryzocie pp. eleuteryków zmuszeni są gasić pragnienie „bombką“ żywieckiego.

A tymczasem służba kolejowa, „panny“ służące z kolei czerpią wodę ażę strach, śmiejąc się przytem z osobników, które dały się wziąć na kawał napisowi „woda nie do picia“. Po wymianie słów okazuje się, że woda w studni jest bardzo zdrową, bo nawet p. naczelnik stacji ją łyka.

I teraz zagadka z napisem zostaje rozwiązana.

Napis interpretować powinno się tak: „Niech wody publiczność nie pije, bo w restauracji piwo!“ Stosunki istic galicyjskie! (p. j.)

Lecznica chirurgiczna - Instytut Roentgenowski

Dra Artura Frommera

Godziny przyjęcia od 9—11 przedp. i od 3—4 pop.

Kraków, ul. św. Tomasza l. 18.

Telefon 81. (Róg ul. Florjańskiej). Telefon 81.

Więści z kraju.

Zamach morderczy we Lwowie. Przedwczorajsze go dnia między godz. 9 a 10 przed południem dokonano we Lwowie zamachu morderczego mężczyzna na kobiecie. Sprawcą zamachu jest 23-letni czeladnik krawiecki Artym Łukaszeńko, przybyły przed kilku dniami do Lwowa z Rosji z gubernji jekaterynosławskiej. Ofiarą zamachu jest 20-letnia pomocnica krawiecka przed kilku tygodniami przybyła do Lwowa z Warszawy, Cilla Grünberg, false Zofja Perepleczek. Grünberg zajęta była w pracowni p. Steinowej przy ul. Kollataja 3. Do pracowni tej położonej na II piętrze

Mechanoleczniczy ZAKŁAD ZANDEROWSKI

Lecznica chirurgiczno-ortopedyczna

ul. Zyblikiewicza 9, Tel. 796. od 9—1 i od 4—6.

Dr. Metz.

Dr. Staszewski.

Dr. Wachtel.

Wskazania: choroby serca i naczyń, przewlekły nieżyt oskrzeli, niedowład kiszek, otyłość, choroby nerwowe. Leczenie artrytyzmu i reumatyzmu gorącym powietrzem. Aparat Roentgena w celach rozpoznawczych chorób chirurg. i wewnętrznych — Sala operacyjna — Pokoje dla chorych

Wszystkim polskim rodzinom polecamy
jak najgoręcej

Kolińską domieszczkę do kawy.

wpadł około godz. 9 przed południem Łukaszenko i dobywszy nagle z kieszeni ubrania rewolwer, wymierzył go do Grünberzanki. Przerazone dziewczęta poczęły uciekać, za niemi podążyły chciała także Grünberg lecz zanim zdolała opuścić pokój, padły strzały, których było 5. Grünberg zranioną została dwukrotnie w ud o nogi prawej. Rany te nie zagrażają jej życiu. Aresztowany Łukaszenko zeznał z początku, że powodem morderczego zamachu była nieszczęśliwa miłość, z jego strony, Grünberg bowiem nie płaciła mu wzajemnością, później atoli oświadczył, że Grünberg była prowokatorką i on miał wykonać na niej wyrok.

Mąż kilku żon. Link, handlarz żelaza we Lwowie, żył z swą żoną Bruchą od 26 lat w zgodzie. Żona nie mogła się uskarżać na niego, ale nie całkiem była z niego zadowolona, bo od czasu do czasu Jakób wyjeżdżał na prowincję w celach handlowych i bawił tam po kilka tygodni. Czasem opowiadał się żonie, gdzie jedzie, a czasem zniknął nagle, jak kamfora, aby p długim czasie wrócić do tęskniącej małżonki. Ale te podróże dojadły do tego stopnia żonie, że poczęła się wypytywać o nie ludzi. I dowiedziała się od nich ładnych rzeczy. Poczęły Jakóbek miał kilka czy kilkanaście żon w Galicji, stacjonowanych w rozmaitych miastach. Jedną żonę ma mieć nawet poza Galicją, w Budapeszcie. Mąż zwiertzył niebezpieczeństwo, grożące od strony Bruchy, i czymchnął, gdzie pieprz rośnie.

Z innych zaborów.

Naczelnik łódzkiej dyrekcji naukowej rozesał cykularz następującej treści: „W wielu szkołach wykładana jest historia i geografja Polski po polsku i używane są przytem polskie mapy. Uważając takie wykłady za bezprawne i sprzeczne z celem wzmocnienia w uczniach uczuć jedności państwa, zawiadamiam, że na przyszłość wykłady takie nie będą dopuszczane.

Rynki zbożowe.

Wszechświatowy rynek zbożowy znajduje się obecnie w oczekiwaniu rezultatów nowego urodzaju, ceny zaś stale się wahają zależnie od tych lub innych wiadomości o stanie posiewów. Dojrzewanie zbóż odbywało się w roku bieżącym przy wyjątkowych warunkach, polegających na ustawicznych i szybkich zmianach stanu pogody, przy warunkach, wzbudzających stale obawy o urodzaje. W rzeczywistości jednak obawy te dotychczas okazały się nieuzasadnionymi. — Z powodu nienormalnie wysokich cen na zboże, większość giełd zbożowych, zainteresowanych w utrzymaniu cen na tym poziomie, podawała alarmujące wieści o nieurodzaju i w ten sposób wpływ nienormalnego stanu pogody był tłómaczony jednostronnie i ujemnie. Obecnie w miarę dojrzewania zbóż i zbliżania się urodzaju staje się możliwym wyjaśnienie jego rezultatów, które przedstawiają się na ogół nie zupełnie źle.

Świeżo ogłoszone zostało urzędowe sprawozdanie departamentu rolnictwa w Waszyngtonie, stwierdzające stan urodzajów w Ameryce Północnej. Ilość przyszłego zbioru pszenicy określona jest cyfrą 409.704.000 metrów oziminy i 253.796.000 metrów jarej pszenicy — co razem stanowi bardzo poważną sumę 663.500.000 m. pszenicy.

Ze względu na skargi na spóźniony urodzaj w Europie, należy zwrócić uwagę, że w Ameryce Północnej zboże dojrzało o 2 tygodnie wcześniej, niż zwykle, i transporty nowej pszenicy są już w drodze do Europy. W związku z taką pomyślną ceną urodzaju należy wskazać na wielki urodzaj kukurudzy, który w tym roku przewyższy wszystkie dotychczasowe w ciągu ostatniego dziesięciolecia. Oczekiwany on jest w ilości 3.161.174.000 metrów.

Także ogłoszone przed niedawnym czasem sprawozdanie z oczekiwanego urodzaju w Niemczech znacznie jest pomyślniejsze od poprzedniego z przed miesiąca. Szczególnie pomyślne są wiadomości o stanie

żyta. W ciągu czerwca żyto w Niemczech o tyle się poprawiło, że urodzaj jego można uważać za zabezpieczony zupełnie.

Na rynkach rosyjskich usposobienie pozostaje stałym, mimo nieznacznych wahań cen. Zaczynają spadać ceny głównie owsa i żyta. Stan urodzaju w Rosji nie jest jeszcze wyjaśniony. W ciągu ostatnich 2 tygodni w wielu miejscowościach stan zboża znacznie się polepszył, dzięki spadłym deszczom i pogodzie.

Najgorzej przedstawiają się zasiewy w Galicji, chociaż z początkiem wiosny naprawdę zapowiadały się dobrze. Ustawiczne deszcze, niebywałe od długich czasów zimna w lipcu, spowodowały zanik urodzajów, co doprowadzi wielu chłopów do prawdziwej ruiny i nędzy. Mimo to ceny zboża nie podskoczą zbyt w górę — albowiem dowiozą go z krajów, w których się udały zasiewy.

Nowinki.

Skandal policyjny w Chicago. Komitet obywatelski w Chicago podniósł publicznie przeciw policji w Chicago zarzut, że od wielu właścicieli szynków, w których się znajdują tajemne domy gry, pobiera datki pieniężne w zamian za niewykonywanie przepisanej ustawami kontroli. W sprawie tej skompromitowanym jest inspektor policji Edward Mac Cann i wielu wyższych urzędników. Śledztwo prowadzone jest z surowością. Właściciele domów zeznali, iż w rzeczy samej policja pobierała od nich wysoki haracz miesięczny. Dotychczasowe zeznania świadków wykazują szeroki zakres korupcji. Kilku adwokatów i przemysłowców popierało domy gry, w których przeważnie grywano fałszywie i ciągnęło z nich dochody.

Odpowiedzialny redaktor i wydawca:

Władysław Wąsowicz.

OGŁOSZENIA.

Firmy krajowe

których popieranie gorąco naszym czytelnikom polecamy.

Fabryki tutek:

Tutki
M. Paschalskiego
wszędzie do nabycia.

Fabryki konserw i buljonu:

J. Rożański i S-ka
Bochnia
fabryka konserw owocowych,
jarzynowych i mięsnych.

Składy maszyn do pisania

„POLONIA“ ul. św. Jana 1. 2.
Amerykańska metoda nauki
pisania na maszynie. —
Przepisywanie i powielanie
pod dyskretyą.

Handle korzenne.

J. Barberowski
Kraków, Mały Rynek 23.

Palenie kawy, handel korzennym win, Likierów i wódek.
(258)

Fabryki wyrobów ceramicznych:

Hipolit Śliwiński
Drohobycz — Przemysł.
Dachówki, cegły, dreny i t. p.

JÓZEF DOBRZYŃSKI

Kraków, Sławkowska 12.
Filia Lwów, Kopernika 11
Urządza kompletne młeczarnie — maślarnie —
serkarnie. 272

Składy maszyn:

Jędrzej Krukierok
skład maszyn rolniczych
w Krośnie.

ROBOTNICZY I ROBOTNICE 182

zdecydowani udać się do Francji lub innych krajów do robót rolnych na kontrakty sezonowe lub roczne, niech napiszą zaraz do **POLSKIEGO TOWARZYSTWA EMIGRACYJNEGO W KRAKOWIE, UL. KOLEJOWA 3.** podając swój wiek i adres. Zgłaszać się mają tylko robotnicy zupełnie zdrowi, trzeźwi i obeznani dobrze z robotami rolnymi. Na odpowiedź należy załączać markę poczt. za 10 h.

Konces Zakład Sprzedaży i k pna

Maryi Telesznickiej, ul. św. Jana 1. 2/1, R g Linia A-B

Zaopatrzone zostały w Meble stylowe i autyczne, używane i nowe, w zupełne urządzenia Salonów. Sympialn i Jadaln, Fortepiany, Pianina, Dywany perskie i ang. Lustra, Obrazy, Makaty, Kandelabry, Lampy jakoteż pojedyncze Szafy, Biura, Biblioteki, Stoły, Porcelany, Lustra i t. p. — Ceny bardzo przystępne.
Powyższe przedmioty przyjmuje się w komis.

„RIGO“ przeciw nagniotkom!!!

Niezawodna pasta usuwająca po jednorazowym nałożeniu na 4 dni najstarsze nagniotki bez boleści.
W razie nieusunięcia tychże płatę 10 Kor.
Pudełko za 1 K. wystarcza do usunięcia 8 nagniotków.
Na prowincję wysyłam za zaliczką Pudełko 1 Kor. 60 halerzy, 2 pudełka Kor. 2 60 hal.
Do nabycia we wszystkich drogueryach, zakładach fryzjerskich i Magazynach obuwniczych.

Skład główny 255

M. Ziegelman
Kraków, Krakowska 1.
Baczność! Przy zakupie proszę uważać na nazwę „RIGO“.

Drobne ogłoszenia
po 4 h. od wyrazu
najmniej jednak 10 słów.

Poszukuję miejsca od 15 Sierpnia dla dokończenia praktyki na prowincji w handlu korzennym i śniadankowym. Mam rok praktyki i dwie kl. gimnazjalne skończone. Wiadomość w Administracji pod „F. W.“.

Leśnik z kilkunastoletnią praktyką, ukończoną szkołą lasową i egzaminem państwowym, zmieni posadę. — Łaskawe zgłoszenia pod adresem „Leśnik“ post-restante Gorlice. 296

Sklep katolicki, w Wiśniowej koło Dobczyc — kościół parafialny, poczta i szkoła 4-ro klasowa w miejscu. Od najbliższej stacji kolejowej odległość 8 1/2 klm. Targi odbywają się co drugi czwartek, na które ludność z dalekich stron zdąża. Z powodu zmiany stosunków w rodzinie jest zaraz z wolnej ręki do sprzedania. Wiadomość o bliższych warunkach: u W-go p. sekretarza gminy Fr. Krawczyńskiego w Wiśniowej. 287

Starszy pomocnik handlowy z działu korzennego poszukuje posady w Krakowie, ewentualnie dzierżawy sklepu lub Kółka rolniczego. Wiadomość w Administracji „Gazety Powszechnej“. 289

Generalne Agencje

Gazety Powszechnej

we wszystkich miastach i miasteczkach
do oddania.

Oferty z podaniem bliższych szczegółów do
Administracji „Gazety Powszechnej“.

PIECZECIE KAUCZUKOWE

**DRUKARNIE DOMOWE, SZYLDY, NAPI-
SY EMALIOWANE I ODLEWANE**

WYKONYWA

ALEKSANDER FISCHHAB

KRAKÓW

CRODZKA 50

Prenumerujcie „PRZYJACIELA LUDU“!

Najlepszym przyjacielem domu jest bezsprzecznie

„ORIONIT“

który oddając każdej praktycznej Pani nieocenione usługi w gospodarstwie domowym, zasługuje na stałe względy, gdyż jest on

najtańszym środkiem do prania białizny.

ułatwia i skraca czynności prania niesłuchanie. Ochronia tkaninę, bo nie zawiera ani chloru ani innych ostrych składników, jest nadto jedynym tego rodzaju wyrobem krajowym, wytwarzanym w Krak. Fabr. chem. W. Smiechowskiego w Krakowie, a w dobroci przewyższającym wszelkie preparaty obce. — Żądać wszędzie marka biały paw. — Cena 40 halerzy. 253

w Drohobyczu **HIPOLIT ŚLIWIŃSKI** w Przemyślu
Spółka przemysłowa i budowlana z ograniczoną poręką

WYRABIA I MA W ZAPASIE W SWOICH FABRYKACH WYROBÓW CERAMICZNYCH:

1. Dachówkę tłoczoną felcowaną (francuską)
2. Dachówkę ciągniętą felcowaną
3. Karpówkę
4. Cegłę wszelkiego rodzaju, jak: dętą, fasonową, okładzinową, zwyczajną i t. d.
5. Dreny i wszelkie inne wyroby ceramiczne.

Roczna produkcja 15,000.000 sztuk. — Towar doborowy. — Ceny umiarkowane.

ZAMÓWIENIA PRZYJMUJĄ:

Biurowo centralne Spółki, Lwów, Kopernika 30, I p., nr. telef. 1088. — Kierownictwo fabryki w Drohobyczu i w Rzeszowie. — Zastępca Spółki na Lwów p. M. B. Illukiewicz, ul. Kadecka 6.

Węgiel i Koks

najlepszego gatunku dostarcza wszelkiego rodzaju przedsiębiorstwom po bardzo przystępnych cenach i warunkach

Firma węglowa

Bernard Lejb - Tarnów

Biurowo: ul. Wałowa 19. — Telefon Nr. 72.

KURS WAKACYJNY

Do egzaminu z rachunkowości państwowej, kupieckiej i ogólnej, składanego w c. k. Namiestnictwie we Lwowie, zostanie z dniem 28 czerwca otwarty. Kurs wakacyjny trwać będzie do 30 września.

Oplata za cały kurs wakacyjny wynosi tylko 70 K. Również udzielam nauki kaligrafii, koresp. handl., języka niemieckiego. — Wykład objęty

HENRYK GOTTLIEB

rat. egz. nauczyciel rach. państw., c. k. zaprzysiężony znawca ksiąg handl. przy Sądzie kraj. w Krakowie przy ulicy Dietlowskiej 1. 68.

Obwieszczenie.

Podaję do publicznej wiadomości, że celem oddania w przedsiębiorstwo dostawy owsa, siana, słomy równej i mierzwy dla pociągów miejskich w czasie od 1-go października 1909 r. do 30 września 1910 r. odbędzie się w Wydziale ekonomicznym Magistratu (pl. WW. Świętych 1. 6 II p.) we wtorek dnia 17 Sierpnia 1909 r. o godzinie 12 w południe, publiczna licytacja zapomocą opieczetowanych i ostemplowanych pisemnych ofert.

Oferty składać należy na ręce Naczelnika Wydziału ekonomicznego w powyższym terminie do godz. 12-tej w południe w dniu licytacji.

Wadyum wynosi: 1) na dostawę owsa 3.200 kor., 2) na dostawę siana 2.000 kor., 3) na dostawę słomy i mierzwy 750 koron.

Dostawa obejmować będzie w przybliżeniu 270.830 klg. owsa, 270.830 klg. siana, 77.380 klg. słomy zdrowej i 77.380 klg. mierzwy.

Warunki licytacyjne przejrzeć można w Wydziale ekonom. Magistratu w godzinach urzędowych. Dnia 6-go sierpnia 1909.

Magistrat stoł. król. miasta Krakowa.

Na reumatyzm, gościec, postrzał (ichias) i wszelkie nerwobóle poleca się usmierzające nacieranie od lat wielu ogromnie rozpowszechnione, przez wielu lekarzy ordynowane i przez znakomitości uznane Linimentum Gaultheriae compositum z prawnie zarejestr. marką ochr.

„NERWOL“

chemika Dra Juliusza Franzosa, aptekarza w Jarosławiu.

Cena flakonu 80 hal. — 10 flakonów 8 kor., nie licząc opakowania i franco. — Tysiące listów dziękczynnych do przegładnięcia. Dwa razy dziennie wysyłka pocztowa. Na składzie: Kraków, apteki Wiszniewskiego i Macudzińskiego; Maków, apteka Froncza; Lwów, apteki Dewecheho, Haya, Łazowskiego, Dra Piepes-Poratynskiego, Mikolascha. — Niemcy: Loewen-apotheke Otto Koerner, Goerlitz, Obermarkt 81.

S. Pelz

Kraków, ul. św. Gertrudy 1. 30

rok założenia 1873.

Największy dom eksportowy poleca: Męski ankr. remontoir z portretem Kościuszki, Mickiewicza, z godłem polskim, z obrazami świętymi, dobrze idące na minutę wyregulowany Kor. 390. Harmonika z 8 klawiszami pięknie wykonana K. 290 w dużym formacie z 10 klawiszami i 2 rejestrkami, klawisze z perłowej masy K. 960. Na żądanie wysyłam darmo i opłatnie katalog ilustr. zegarów, zegarków, wyrobów jubil., chińsk. srebra, oraz towarów muzycznych itd.

Pierwsza koncesjon. przez c. k. namiestnictwo

SZKOŁA

Rachunkowości Państwowej i buchalterji w Krakowie przy ulicy Szujskiego Nr. 7

podlegająca w myśl reskryptu c. k. ministerstwa Wyznań i oświaty z dnia 17 stycznia 1909 L. 43.188 et 1908 inspekcji c. k. władz szkolnych.

Obok systematycznie prowadzonej nauki na podstawie zatwierdzonych planów — otwarto dla tych kandydatów wzgl. kandydatek, którzy mają zamiar przygotować się w krótkim czasie do egzaminu — specjalne oddziały o stopniowej nauce, na które można się zapisywać każdego czasu. — Bliższych informacji udziela od 3 do po południu kierownik szkoły

JÓZEF TOBI CZYK

c. k. urzędnik rachunkowy w Krakowie — ulica Szujskiego Nr. 7 (parter).

Dewiza: **Taniość, dobroć i trwałość!**

IGNACY GYPRES

Kraków, Floryjańska 49.

Sprzedaję towary i nadal po nadzwyczajnie tanich cenach. Ameryk. elektr. złoty Remontoir kieszonkowy z marką Systemu Roskopf, 36 godz. idący wraz z pięknym łańcuszkiem K. 390, trzy sztuki K. 11 — 6 sztuk K. 20 — Srebrny Roskopf o trzech kopertach, bardzo silny K. 10 — Stalowy damski remontoir K. 780. Budaż najlepszy K. 3 — Łańcuszki srebrne od K. 2 — Zegarki złote damskie od K. 20 —

Bogato ilustrowane cenniki na żądanie darmo i opłatnie

Wobec ogólnej drożyzny środków spożywczych

polecamy:

KONSERWY

owocowe, jarzynowe i mięsne

hermetycznie zamknięte w naczyniach szklanych tudzież znakomite zupy jarzynowe z różnymi krupkami i bulionem w tabletkach prasowanych

J. RÓŻAŃSKIEGO SKI W BOCHNI.

Wyroby odznaczone już najwyższymi nagrodami na wystawach powszechnych w Paryżu, Brukseli i we Lwowie 1900. — Przez Tow. lekarskie jako zdrowotne artykuły spożywcze gorąco polecane.

Na razie są do nabycia: **Zazienna 1. 3 parter i w handlu Lbebeskinda, Florjańska.**

Niebawo dogadność dla gospodyń! Jakością i ceną wypierają te konserwy wszelkie wyroby zagraniczne!

!! Bacność! Szanowne Panie !!

na ten ręczny

pralnik walcowy,

który odda nieocenioną usługę w każdym gospodarstwie domowym, ponieważ

szybko się nim pierze.

Bielizna jest bielsza, wełniana miększa. Nie drze najdelikatniejszych koronek i haftów. Niema się wygryzionych lub poparzonych rąk. Bieliznę po chorych nie trzeba prać rękami. Znaczna oszczędność w materiale i czasie, a koszt nabycia tego pralnika już przy pierwszych praniach się zwraca.

Geny pralnika walcowego 3 korony.

Nabywać można prawie we wszystkich sklepach tego rodzaju, — gdzie zaś niema, należy się zwrócić wprost do biura głównego składu pralników walcow. pod adr.:

JAN PAULLY w Krakowie, ulica Krowoderska L. 47.

Prospekty na żądanie darmo i opłatnie.

Szkodliwość nikotyny usunięta.

WP. Mr. W. BELDOWSKI w Krakowie.

Z przyjemnością donoszę W Panu, że od czasu, jak używam Pańskiej waty „Salvesol“ w cygarniczkach szklanych, nie doznaję przykrych objawów, które mi dokuczały skutkiem palenia tytoniu. Wobec tego upraszam o nadesłanie mi za pobraniem pocztowem i t. d.

Lwów, 2 maja 1903. Z wysokim poważaniem
204 **Prof. Dr. Antoni Mars.**

O dobroci i doniosłym znaczeniu preparatu „Salvesol“, świadczą najlepiej rozpowszechnione **Tutki cygaretkowe ze „Salvesolem“.**

Oryginalny pakiecik „Waty Salvesol“ wystarcza na 200 do 300 papierosów lub cygar. 1.000 tutek „ze Salvesolem“ K. 2-80.

Pakiecik waty „Salvesol“ 30 lub 60 hal.

10 Cygarniczek szklanych 1 kor. 20 hal.

Wyroby te poleca: **Zakład przemysłowy**

wyrobów papierowych „Noris“

Mr. W. Beldowski, Kraków.

Resztki

1 pakiet 40-45 cm. długi, zawierający płótna, zefiry, kanatasy, tkaniny krzyżowe i resztki długości 3-4 metrów, pod gwarancją towar doborowy i dobry. Pakiet Kor. 15, 18, 20.

Z wystawionych na zeszlucocznej

Praskiej Wystawie Jubileuszowej

lekką tylko przyprószonych, wyborowe

Płótna i Adamaszki

są do oddania po cenie niższej wartości: 1 sztuka (23 m.) najlepszych batystów K. 13 — 1 sztuka 14 m. długa 150 szeroka płótna na prześcieradła K. 16-80. 1 tuzin (12 sztuk) wyborowych ręczników 60x130 K. 13 —.

Za towar nieodpowiedni zwraca się pieniądze.

Wysyłka jak długo zapas starczy, za pobraniem.

Ida Suschicky

tkalnia, Nachod w Czechach.

Taniej niż wszędzie

Znakomite płótna korezyńskie

Bieliznę stołową i wszelkie inne wyroby tkackie. Również silne materje na ubrania dla każdego stanu i na każdą porę roku, poleca:

Tkalinia płócien i skład wysytkowy

pod opieką najsw. Rodziny
Józefa Jórasza

w KOREZYNIĘ obok Krosna (Gali:ja)

Na żądanie posyłam próbki darmo i opłatnie.

Męski ankrowy remontoir, z portretem Kościuszki, Mickiewicza lub z godłem polskim, bardzo dobrze idący, na minutę wyregulowany **K. 3.90.** Na żądanie wysyłam darmo i opłatnie katalog ilustrowany zegarów, zegarków, wyrobów jubil., z chińsk. srebra, przyborów, narzędzi zegarmistrzowskich i towarów muzycznych.

Harmonja z 8 klawiszami, pięknie wykonana **K. 2.90,** z 10 klawiszami **K. 4.90,** w dużym formacie z 10 klawiszami i 2 rejestrami **K. 7,** z 3 rejestrami i klawisze z perłowej masy, **K. 9.60.**

Skrzypce ze smyczkiem, pięknie wykonane, **K. 5.99,** w lepszym gatunku **K. 9.60** mistrzynie wykon. **K. 15.50.**
F. PAMM
Kraków, Zielona 3-165.

Znakomity sok malinowy i wiśniowy z górskich owoców, aromatyczny i prawdziwy — oraz cytrynowy. Próbna przesyłka 5 kg. za 7 kor. franko wysyłają **M. Schlosser i S. Tarnawski** Kraków, Wolska 19. Przy większych odbiorach specjalne oferty. 290

Maść formalinowa najpewniejszy środek przeciw poceniu się rąk i nóg wypróbowany. Wyrób apteki pod gwiazdą **Piotra Mikolascha** we Lwowie. Cena tuby 1 korona. Wszędzie do nabycia. — Należy żądać wyraźnie wyrobu Mikolascha.

Skonfiskowano!!

Skonfiskowano,

Właściwie już oddawna zaniechano w oddziale elektr. fabryki

M. PASCHALSKIEGO w Krakowie.

Centr. fabryka w Radomiu (Król. Pol.)

wyrobienia tutek cygaretowych ręcznie! Obecnie fabrykacja tutek Paschalskiego odbywa się na maszynach nowego typu, poruszonych prądem elektrycznym, co właśnie daje zupełną gwarancję higieny! Klejenie i węgiel ręczny wyrób tutek fabryka Paschalskiego

Skonfiskowała bezpowrotnie!!

Tutki Paschalskiego są do sprzedaży we wszystkich prawie c. k. trafikach w Galicji. Fabryczne składy: Liege (Belgia), Zurich (Szwajcarya), Detroit (Ameryka).

„WISŁA“

Ludowe Tow. wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie, ul. Reformacka 3, II. p.

koncesjonowane reskryptem c. k. Namiestnictwa z 18/8 1908 L. 13.054/pr. założone w interesie włościan, staraniem Polskiego Stronnictwa Ludowego przyjmuje do ubezpieczenia od ognia: budynki, inwentarze martwe i żywe, ruchomości domowe, towary i zapasy, oraz wszelkie ziemiopłody w słomie i ziarnie, pod możliwie najdogodniejszymi warunkami.

„Wisła“ ubezpiecza w Galicji, w Wielkiem Księstwie Krakowskim, na Bukowinie i na Śląsku. „Wisła“ przyjmuje ubezpieczenia ruchomości, inwentarzy, towarów, zboża i paszy bez względu na to, gdzie są na razie ubezpieczone budynki. „Wisła“ pośredniczy również w ubezpieczeniu ziemiopłodów od gradu. „Wisła“ ma agentów po wsiach i miastach. Siedziby agentów uwidoczniają godła agencyjne (biały orzeł piastowski w czerwonym polu).

W sprawach ubezpieczeń od ognia i gradu w tych gminach, gdzie niema jeszcze agencji, należy zwracać się wprost do Dyrekcji „Wisły“.

Zjedn. austr. akc. towarzystwo żeglugi parowej „AUSTRO-AMERICANA“

Regularny i bezpośredni

ruch z Austrii do Ameryki, Kanady i t. d.

Rozkład jazdy:		Ceny jazdy z Krakowa:		
a) z Tryestu do Nowego Yorku		I. klasy	II klasy	III klasy
Martha Washington	17 lipca	K. 431.40	K. 355.10	K. 208.80
Argentina	7 sierpnia	> 431.40	> 330.10	> 208.80
Laura	21	> 431.40	> 330.10	> 208.80
Martha Washington	2 września	> 431.40	> 355.10	> 208.80
Alice	11	> 431.40	> 330.10	> 208.80
Oceania	18	> 431.40	> 330.10	> 208.80
Argentina	25	> 431.40	> 330.10	> 208.80
Laura	9 październ.	> 431.40	> 330.10	> 208.70

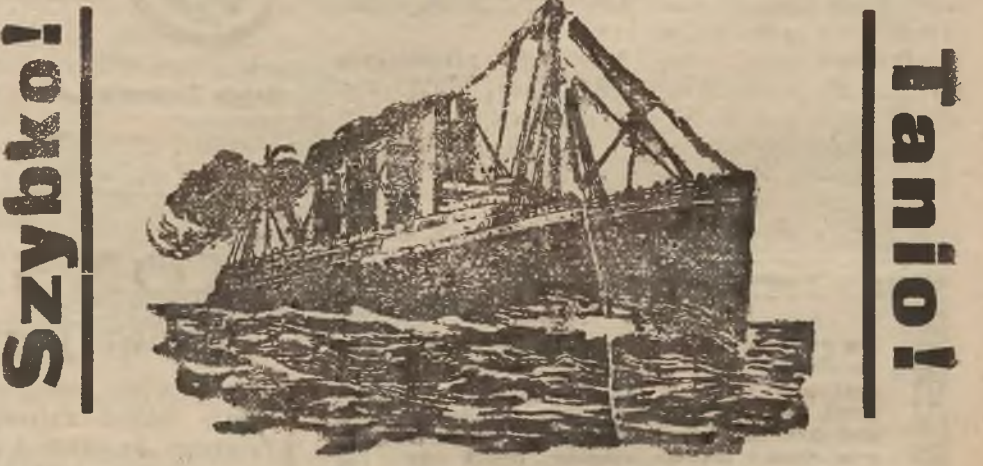
Ceny zawierają już amerykański podatek (poglówne) Dla pasażerów jadących przez Nowy-Jork do Kanady obniżają się powyższe ceny o **K. 20.**

b) z Tryestu do Argentyny przez Rio de Janeiro			
Sofia Hohenberg	4 sierpnia	K. 731.40	K. 555.50
Francesca	15 września	> 731.40	> 555.50
Cena jazdy międzypokładowa Kraków — Rio de Janeiro		> 158.80	

Zmiany zastrzega się Jeneralna Ajencja dla Galicji i Bukowiny i sprzedaż kart okrętowych **GOLDLUST i SKA.** Kraków, ul. Lubicz 7. (naprzeciw dworca kolej.) — Lwów, ul. Na Blonie 1. 2. jakoteż wszystkie prowincjonalne ajencje.

Bank Parcelacyjny we Lwowie, ul. Brajerowska 1. 11a

stowarzyszenie zarejestrow. w Sądzie kraj. we Lwowie z ograniczoną poręką przyjmuje wkładki oszczędnościowe i płaci: **5 1/2% procent** od najmniejszych nawet wkładek, zaś **7% procent** od wkładek powyżej 5000 Kor., złożonych najmniej na półtora roku za rocznem wypowiedzeniem. Procent wypłaca Bank półrocznie. Niepodniesione precenty przypisuje do kapitału i dalej oprocentowuje wraz z kapitałem. Podatek rentowy opłaca Bank sam z własnych funduszy. Bezpieczeństwo wkładek zupełne. Bank lokuje wszystkie kapitały wyłącznie tylko na hipotekach lub w kupnie ziemi, co daje najlepszą gwarancję i najzupełniejsze bezpieczeństwo. Bank parceluje obecnie grunta w różnych stronach Galicji wartości około 3 milionów koron. Sprzedaje na wieczystą własność bez żadnych długów i ciężarów dworskich po przystępnych cenach i najdogodniejszych warunkach gruntu w całej Galicji. Obecnie przeprowadza Bank parcelacje dóbr: Lowców (powiat Tarnów) — Podleszany Tarnowiec (powiat Mielec) — Borek Nowy i Przybyszówka (powiat Rzeszów) — Glinnik górny (powiat Strzyżów) — Tomaszowce i Czereszki (powiat Kałusz) — Pilzaniek (powiat Pilzno) i Mięszisz Nowy (powiat Jarosław) — Hucisko (powiat Kolbuszów) — Kamionka (powiat Ropczyce) — Umowy o kupno gruntu należy zażądać i zawierać z delegatami Banku na miejscu za zatwierdzeniem Dyrekcji.

DO AMERYKI

pospiesznym okrętem w 6 dniach, pocztowym okrętem w 8—9 dniach.

Precz z wyzyskiem!

Żądajcie pouczenia tylko od

B. Karlsberga, Hamburg, Ferdinandstr. 15 A.